

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Selvitysosa: Valtioneuvoston kanslia vastaa toimialaansa kuuluvana pääministerin avustamisesta valtioneuvoston yleisessä johtamisessa sekä hallituksen ja eduskunnan työn yhteensovittamisessa. Valtioneuvoston kanslian tehtäviin kuuluvat Suomen EU-politiikan yhteensovittaminen ja kehittäminen, valtioneuvoston viestintä ja valtionhallinnon viestinnän yhteensovittaminen sekä valtion omistajapolitiikka ja valtioneuvoston kanslian alaisten valtio-omisteisten yhtiöiden omistajaohjaus.

Valtioneuvoston kanslian tehtävänä on johtaa, sovittaa yhteen ja kehittää valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteistä hallintoa, sisäistä toiminnan ja talouden suunnittelua ja toimintatapoja sekä tuottaa yhteisiä palveluja ja kehittää valtioneuvoston yhteistä toimintakulttuuria. Valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluvat valtioneuvoston yhteinen tilannekuva, varautuminen ja turvallisuus sekä häiriötilanteiden hallinnan yhteensovittaminen.

Lisäksi valtioneuvoston kanslia vastaa valtion sektoritutkimuksen tavoitteiden yhteensovittamisesta, hallituksen tulevaisuustyöstä ja kestävän kehityksen Agenda 2030:n kansallisen toimeenpanon yhteensovittamisesta. Valtioneuvoston kanslia turvaa kaikissa olosuhteissa pääministerin ja hallituksen toimintaedellytykset ja vastaa pitkän aikavälin yhteiskuntapolitiikan ennakoinnista ja suunnittelusta sekä hallituksen strategiastyöstä.

Valtioneuvoston kanslia hoitaa toimialansa mukaiset tehtävät voimassa olevan hallitusohjelman mukaisesti. Valtioneuvoston kanslia seuraa hallitusohjelman toteutumista ja huolehtii osaltaan hallitusohjelmassa mainittujen tavoitteiden toteutumisesta.

Toimintaympäristön kuvaus

Vuonna 2020 käynnistyneestä covid-19-pandemiasta on muodostunut keskeisin kansallista toimintaympäristöä määrittävä muutostekijä ja globaali kriisi, joka aiheuttaa merkittäviä sosiaalisia, taloudellisia ja poliittisia seurauksia kansainvälisesti sekä kansallisesti. Suomen talous on kokonaisuutena selvinnyt pandemiasta kohtuullisin vaurioin ja talouden ennakoitaan kääntyvän melko ripeään kasvuun kuluvan vuoden aikana. Kriisi on kuitenkin aiheuttanut merkittäviä menetyksiä siitä eniten kärsineillä aloilla ja lisännyt tuntuvasti julkista velkaantumista ja valtion omistajaohjausjärjestelyitä. Koronakriisi on kohdistunut eri kansalaisryhmiin eri tavoin, mikä voi lisätä eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Epidemia ja siihen vastaamiseen liittyvät toimet ja menettelytavat määrittävät toimintaympäristöä todennäköisesti vielä pitkään. Epidemian pidempiaikaisia vaikutuksia yhteiskuntiin ja talouksiin ei vielä kaikilta osin tunneta.

Kriisistä toipuminen ja nousu edellyttävät taloudellisesta ja sosiaalisesta jatkuvuudesta huolehtimista, työllistymisen ja kasvun tukea, korkeaa osaamisen tasoa sekä yhteiskunnallista hyötyä tuovia innovaatioita.

EU on vahvistamassa kriisinkestävyttään covid-19-kriisin ja entistä haastavamman ja monimutkaisemman toimintaympäristön myötä. EU:n resilienssin ja taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä unionin rakentamisen kannalta eri EU-politiikan sektorit nivoutuvat toisiinsa. Olennaista on EU:n omien arvojen ja etujen ajaminen, kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän puolustaminen sekä unionin vahvuuksien kehittäminen ilmastonmuutoksen ja digitalisaation kaltaisiin maailmanlaajuisiin kehityskulkuihin vastaamiseksi ja niistä hyötymiseksi.

Koronakriisi ei myöskään häivyttä muita toimintaympäristön muutostekijöitä, vaan korostaa niitä. Väestön ikääntyminen jatkuu. Kaupungistuminen ja globalisaatio saattavat muuttaa muotoaan, digitalisaatio ja työn tekemisen uudet muodot voivat edetä hyppäyksin, kansainvälisessä politiikassa tapahtuu vallan uusjakoa ja kansallisvaltionäkökulma saattaa voimistua. Ilmastonmuutokseen vastaaminen ja kestävä kehityksen edistäminen ovat yhä tärkeämpiä, kun eriarvoistuminen uhkaa syventyä eri puolilla maailmaa ja yhteiskuntia.

Toimintaympäristön haasteisiin vastataan valmistelemalla kevään 2022 kehysriihen hallituksen kestävyystiekartta, jossa tarkastellaan ekologista, sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä sekä niiden keskinäisriippuvuuksia. Jatkotyössä vahvistetaan eri kestävyuden ulottuvuuksien tietopohjaa sekä eri osa-alueiden kansainvälistä vertailtavuutta.

Valtioneuvoston kanslian yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

— Sosiaalisesti, taloudellisesti sekä ekologisesti kestävä Suomi.

Valtioneuvoston kanslian toiminnalliset tulostavoitteet

Painopiste	Toiminnallinen tulostavoite
Hallitusohjelman toimeenpano	Hallituksella on käytössään tieto ja kootut resurssit yhteensovitettua päätöksentekoa ja toimeenpanoa varten. Valtioneuvoston viestintä on yhtenäistä ja kattavaa. Hallituksen kestävyystiekartta on valmisteltu huomioiden ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys.
Suomen EU-politiikan johtaminen	Suomen aktiivinen EU-politiikka vahvistaa kilpailukykyä, kasvua ja työllisyyttä kestäväällä tavalla sekä edistää turvallisuutta ja varautumista tuleviin kriiseihin EU:ssa. Suomen tavoitteet on huomioitu EU:n vuosien 2021—2027 ohjelmakaudella.
Valtion aktiivinen ja selkeä omistajapolitiikka	Ennustettavalla ja eteenpäin katsovalla omistajapolitiikalla turvataan valtion strategiset intressit. Valtion omistamat yhtiöt ovat edelläkävijöitä digitalisaation hyödyntämisessä, yritysvastuuasioissa ja siirtymisessä kohti hiilineutraalia kiertotaloutta. Valtionomistusten ratkaisulla tuetaan hallituksen tavoitteita.
Valtioneuvoston yhteinen toimintakulttuuri ja kehittämishankkeet	Valtioneuvostossa on käytössä yhtenäiset työtä tukevat toimintatavat, työvälineet sekä jaettu tilannekuva kokonaisuuden johtamisen tueksi. Yhteiset toimintatavat hyödyntävät sähköisiä, tehokkaita ja tietoturvallisia yhteisiä työvälineitä ja palveluja mahdollistaen poikkihallinnollisen tuloksellisen toiminnan.

Oikeuskanslerinvirasto

Oikeuskanslerinvirasto on itsenäinen virasto, jonka määrärahat ovat valtioneuvoston kanslian pääluokassa omassa luvussaan, jossa todetaan myös viraston yhteiskuntapoliittiset ja toiminnalliset tavoitteet.

Oikeuskanslerinvirasto tukee oikeuskansleria ja apulaisoikeuskansleria valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatointien lainmukaisuuden valvonnassa, tuomioistuinten, muiden viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien laillisuusvalvonnassa sekä asianajajien toiminnan valvonnassa.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Pääministeri Marinin hallitusohjelma nimeää tavoitteekseen nostaa Suomi tasa-arvon kärkimaaksi. Valtioneuvoston kanslian työssä sukupuolten tasa-arvo näkyy mm. Agenda2030 tavoitteiden

edistämässä ja eri ohjelmien kokoonpanoissa sekä tasa-arvonäkökulman huomioimisessa mm. tietoperusteisen päätöksenteon tueksi organisoiduissa tiedepaneeleissa.

Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen on Suomelle keskeinen prioriteetti EU-politiikassa. EU-toimeenpaineet tukevat unionin tasa-arvostrategiaa.

Valtion omistajaohjauksessa täysin valtio-omisteisten yhtiöiden hallitusvalinnoissa otetaan huomioon tasa-arvonäkökohdat siten, että kummankin sukupuolen osuus hallituksen jäsenistä on vähintään 40 % sekä huolehditaan valtioneuvoston asettamien muiden tasa-arvotavoitteiden noudattamisesta.

Valtioneuvoston kanslian omassa toiminnassa ja johtamisessa korostetaan toimintatapoja, jotka tukevat yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen kansallista koordinaatiota ja toimeenpanoa sekä globaalin kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda2030:n toimeenpanoa toteutetaan valtioneuvoston kansliassa pääministerin johdolla. Valtioneuvoston kanslia koordinoi Suomen toimia EU:ssa Agenda2030:n ja kestävän kehityksen edistämiseksi. Myös Suomen kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeristö toimii valtioneuvoston kansliassa. Kestävän kehityksen toimikunnan yhteyteen on perustettu ilmastopolitiikan pyöreän pöytä, jonka tarkoituksena on luoda yhteistä ymmärrystä ja näkymää siitä, miten Suomessa voidaan siirtyä hiilineutraaliin yhteiskuntaan oikeudenmukaisesti ja nykyistä nopeammalla aikataululla.

Valtioneuvoston kanslia tukee muiden ministeriöiden työtä ja edistää kestävän kehityksen politiikkaperiaatteiden toteuttamista sekä vastaa Agenda2030:n toimeenpanon seurannasta. Kestävän kehityksen tilaa seurataan Suomessa seuranta- ja arviointijärjestelmällä, jolla vahvistetaan kestävä kehitystä koskevan tutkimustiedon ja poliittisen päätöksenteon välistä kytkeä. Lisäksi kanslia vastaa hallituksen kestävyystiekartan valmistelusta, jossa tarkastellaan ekologista, sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä sekä niiden keskinäisriippuvuuksia.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2020—2022

	v. 2020 tilinpäätös 1000 €	v. 2021 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2022 esitys 1000 €	Muutos 2021—2022 1000 €	%
01. Hallinto	170 416	178 850	175 461	-3 389	-2
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	132 324	135 094	133 281	-1 813	-1
02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)	10 998	11 473	11 447	-26	0
03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	995	990	985	-5	-1
22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)	10 839	10 793	9 248	-1 545	-14

	v. 2020 tilinpäätös 1000 €	v. 2021 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2022 esitys 1000 €	Muutos 2021—2022 1000 €	%
25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)	1 500	1 500	1 500	—	0
(26.) Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	—	—	—	—	0
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	13 760	19 000	19 000	—	0
10. Omistajaohjaus	705 700	355 700	5 700	-350 000	-98
(87.) Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	—	—	—	—	0
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	705 700	355 700	5 700	-350 000	-98
20. Poliittisen toiminnan avustaminen	35 635	35 635	35 635	—	0
50. Puolue toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	35 635	35 635	35 635	—	0
30. Oikeuskanslerinvirasto	3 513	3 812	3 817	5	0
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 513	3 812	3 817	5	0
90. Muut menot	1 935	2 320	2 440	120	5
21. Kunniamerkit (arviomääräraha)	555	700	700	—	0
61. Jäsenmaksut ja maksusuudet Euroopan hybridituhkien torjunnan osaamiskeskukseen (siirtomääräraha 2 v)	1 380	1 620	1 740	120	7
Yhteensä	917 198	576 317	223 053	-353 264	-61

Henkilöstön kokonaismäärä 691 700 700¹⁾

¹⁾ Valtioneuvoston kanslian henkilötyövuosiarvio on 581 henkilötyövuotta, oikeuskanslerinviraston 34 henkilötyövuotta sekä enintään 70 erityisavustajaa ja 15 valtiosihteerä. Valtioneuvoston jäsenet eivät sisälly henkilötyövuosiin.

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 133 281 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös talousneuvostosta, ruotsinkielenlautakunnasta, arvonimilautakunnasta, lainsäädännön arviointineuvostosta tai muista vastaavista lautakunnista aiheutuviin kuluihin.

Selvitysosa:

Toiminnallinen tuloksellisuus

Valtioneuvoston kanslian yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite sekä sitä tukevat alustavat tulostavoitteet vuodelle 2022 on esitetty valtioneuvoston kanslian pääluokan 23 perusteluissa.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	131 979	137 094	135 281
Bruttotulot	1 597	2 000	2 000
Nettomenot	130 382	135 094	133 281
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	18 652		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	20 594		

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Valtioneuvoston johtaminen ja politiikkavalmistelu (mistä 863 000 euroa pääministerin, kansliassa toimivien ministereiden ja heidän avustajien matkamenot)	9 887
Valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteiset hallinto- ja palvelutehtävät	121 799
Leo Mechelin -hanke	200
Suomalaisten vaiheet Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen - tutkimushanke	400
Ahvenanmaan itsehallinnon 100-vuotisjuhlavuosi	85
Presidentti Koiviston muistomerkin suunnittelu	910
Yhteensä	133 281

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
ICT-menot	30	28	28
Vuokramenot	24	24	26
Henkilöstömenot	27	25	26
Muut toimitila- ja turvallisuusmenot	11	14	12
Muut tukipalvelut	6	6	6
Johtaminen ja politiikkavalmistelu	2	2	2
Yhteensä	100	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ahvenanmaan itsehallinnon 100-vuotisjuhlavuoden koordinaatio	-18
Cognos ja IBM-lisenssit (siirto momentille 24.01.01)	-124
Edustustoverkoston laajennus (ICT menot)	85
Kertaluonteisen menon poisto (valtioneuvoston viestinnän tilapäinen lisäresursointi)	-1 350

Kertaluonteisen siirron palautus (momentilta 24.01.01, Merikasarmin peruskorjauksen viestintä)	164
Kertaluonteisen siirron palautus momentille 30.01.01, arkistonjärjestäminen	-45
Kertaluonteisen siirron palautus momentille 35.01.01, arkistonjärjestäminen	-15
Kertamenon palautus (UH tietoturvan kehittäminen)	-730
Koiviston muistomerkin toteutus	410
Laajennettu hankintatuki (siirto momentilta 32.01.01)	50
Lapsistrategiatyön koordinointi (1 htv) (siirto momentilta 33.60.39)	45
Merikasarmin ja edustustoverkoston video- ja av-laitteet	450
Merikasarmin peruskorjaus	400
Suomalaiset Venäjällä 1917-1953 -hanke	-80
Teams-palvelun ylläpitomenot	400
TEM arkistojen järjestäminen (siirto momentilta 32.01.01)	45
Ulkoasianhallinnon video- ja av-laitteet (siirto momentilta 24.01.01)	120
Valtioneuvoston rakennusten ulkokuorien turvallisuustason yhdenmukaistaminen	35
Valtioneuvoston yhteinen asianhallintajärjestelmä (Vahva) -hanke (v. 2021 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-3 000
Valtioneuvoston yhteisten tilojen tilaparannukset	569
Valti hinnoittelu	-100
VN palvelunhallintajärjestelmän (Virkkku) tuottavuusrahoituksen jatkaminen (siirto momentilta 28.70.20)	550
VN yhteiset käännös- ja kielipalvelut	500
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-322
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa	-122
Palkkausten tarkistukset	270
Yhteensä	-1 813

2022 talousarvio	133 281 000
2021 III lisätalousarvio	2 122 000
2021 talousarvio	135 094 000
2020 tilinpäätös	132 324 000

02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 447 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ministereiden, poliittisten valtiosihteerien ja ministereiden erityisavustajien palkkausmenoihin
- 2) valtion virkamieslain 44 a §:n mukaisiin säännöllisen työajan palkkausta vastaaviin korvauksiin.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan ministereiden palkkio (laki valtioneuvoston jäsenille maksettavista palkkioista ja korvauksista 1096/2006), poliittisten valtiosihteerien ja ministerien erityisavustajien palkat sivukuluineen. Henkilöstön määrä momentilla on 19 valtioneuvoston jäsentä, enintään 15 valtiosihteerää ja enintään 70 erityisavustajaa. Lisäksi momentilta on mahdollista maksaa valtiosihteerien ja erityisavustajien karenssiajan korvaukset.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-26
Yhteensä	-26

2022 talousarvio	11 447 000
2021 talousarvio	11 473 000
2020 tilinpäätös	10 998 050

03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 985 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin toimielimissä toimivien suomalaisten kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja sosiaaliturvakustannusten maksamiseen
- 2) eräissä tapauksissa tiettyjen päivärahojen maksamiseen sellaisille kansallisille asiantuntijoille, joille Euroopan unioni ei maksa korvauksia
- 3) enintään 240 000 euroa enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen valtioneuvoston kansliaan Euroopan unionia koskevien valtioneuvoston horisontaalisten asioiden hoitamiseen liittyviin tehtäviin.

Selvitysosa: Momentin varsinainen käyttötarkoitus on Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot. Hallinnonalat voivat täydentää soveltuvista toimintamenojärähoistään kansallisten asiantuntijoiden rahoittamista, jos keskitetty rahoitus ei riitä kattamaan kaikkia tarpeellisia pidettyjen asiantuntijoiden kustannuksia.

Momentilta voidaan myös määräaikaisesti palkata valtioneuvoston kansliaan kolmea henkilötyövuotta vastaavasti henkilöstöä Euroopan unionia koskevien valtioneuvoston horisontaalisten asioiden hoitamiseen liittyviin tehtäviin. Tehtävät ovat keskeisiä Suomen EU-vaikuttamisen turvaamiseksi.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-5
Yhteensä	-5

2022 talousarvio	985 000
2021 talousarvio	990 000
2020 tilinpäätös	995 000

22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 248 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtioneuvoston ja sen ministeriöiden selvitys- ja tutkimustoimintaan
- 2) selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) valtionavustusten maksamiseen tutkimuslaitoksille, yliopistoille ja muille vastaaville tutkimustoimintaa harjoittaville yhteisöille.

Määrärahaa saa käyttää enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan valtioneuvoston kanslian henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös määräaikaisen enintään 60 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen valtion virastoissa ja laitoksissa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut tulot.

Selvitysosa: Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan sisällölliset painopisteet sekä hankkeiden valmistelu- ja ohjausvastuut määritellään vuosittain valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelmassa. Suunnitelmalla ohjataan selvitys- ja tutkimustoimintaa hallituksen valitsemille horisontaalisille painopistealueille, jotka vastaavat hallituksen ja sen ministeriöiden toiminnan tietotarpeisiin. Selvitys- ja tutkimustoiminnalla vahvistetaan hallituksen ja sen ministeriöiden päätöksenteon tietopohjaa, tietoon perustuvaa toimintapolitiikkaa ja strategista kokonaisnäkemystä.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-45
Säästöpäätös	-1 500
Yhteensä	-1 545

2022 talousarvio	9 248 000
2021 talousarvio	10 793 000
2020 tilinpäätös	10 839 000

25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta aiheutuviin hankintoihin ja selvityksiin sekä toimenpiteiden koordinointiin, edistämiseen ja muihin vastaaviin menoihin

2) enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

Selvitysosa: Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelman tavoitteena on julkisten rakennusten tervehdyttäminen ja kaikkien sisäilmasta oireilevien hoidon ja kuntoutuksen tehostaminen. Kymmenvuotisen ohjelmakauden aikana toteutetaan toimia, joilla vakiinnutetaan normaaliin kiinteistönpitoon menettelytapa, jossa rakennusten kunto, tarkoitukseensa sopivuus ja käyttäjien kokemukset tarkistetaan säännönmukaisesti ja tilannetta arvioidaan moniammatillisessa yhteistyössä. Määrärahaa on tarkoitettu käyttää toimenpideohjelman toimeenpanon tukemiseen, kuten koordinointiin, vuorovaikutukseen, viestintään sekä selvityksiin valtioneuvoston kansliassa ja ministeriöissä.

Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelman toimialakohtaisia hankkeita voidaan rahoittaa lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä ympäristöministeriön pääluokan momenteilta.

2022 talousarvio	1 500 000
2021 talousarvio	1 500 000
2020 tilinpäätös	1 500 000

(26.) *Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

2021 III lisätalousarvio	2 150 000
--------------------------	-----------

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2022 talousarvio	19 000 000
2021 talousarvio	19 000 000
2020 tilinpäätös	13 759 503

10. Omistajaohjaus

Selvitysosa: Omistajapolitiikan ja -ohjauksen osalta tehtäviä ovat valtion yleisen omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen valmistelu ja täytäntöönpano, ministeriön alaisten valtio-omisteisten yhtiöiden omistajaohjaus sekä eri ministeriöiden omistajaohjauksen käytäntöjen yhteensovittaminen ja ministeriöiden välisen yhteistyön koordinointi.

(87.) Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

2021 III lisätalousarvio 420 000 000

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) osakkeiden hankkimiseen ja niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtioenemmistöisten yhtiöiden tai valtion osakkuusyhtiöiden osakeannissa taikka uusia valtio-omisteisia yhtiöitä perustettaessa sekä ilman osakemerkintää tehtävään valtion kokonaan omistamien yhtiöiden oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen, kuten sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon tehtävään sijoitukseen

2) muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynneihin ja omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen maksamiseen

3) osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvussa tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien, kuten vaihtovelkakirjalainojen, merkitsemiseen tai johdannaisopimuksista aiheutuvien välittömien menojen maksamiseen. Jos merkintä perustuu lainaan, osakkeiksi muutettavissa oleva laina saa olla vakuudeton

4) valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden rahoitusaseman turvaamista varten toteutettaviin järjestelyihin lainoilla, joilla ei ole eräpäivää ja joilta ei vaadita vakuutta, mukaan lukien IFRS-tilinpäätöksessä oman pääoman ehtoisiksi katsottavat velkakirjalainat sekä pääomalainat ja muut vastaavat lainajärjestelyt sekä valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden rahoitusaseman turvaamista varten toteutettaviin järjestelyihin osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvussa säädetyillä pääomalainoilla, joilla on eräpäivä.

Selvitysosa: Omistus- ja yritysjärjestelyistä ja osakemyynneistä aiheutuvia tai niihin liittyviä menoja ovat järjestelyistä ja toimenpiteistä sekä niiden valmistelusta aiheutuvien kustannusten lisäksi sellaiset kauppahinnan osittaiset palautukset, jotka perustuvat kauppakirjassa oleviin hinnantarkistusta tai myyjän maksettavaksi tulevia korvauksia koskeviin sopimusehtoihin. Omistajaohjaukseen liittyviä menoja ovat osakkeiden ja arvo-osuuksien hallinnointikustannukset, valtion tarvitsemien neuvonantaja- ja koulutuspalvelujen kustannukset, hallitusjäsenten rekrytointiin ja koulutukseen liittyvät kustannukset, omistajaohjauksen toimiala- ja yritysjärjestelyosaamisen ylläpitämiseen liittyvät kustannukset sekä omistajaohjauksen kansainväliseen yhteistyöhön ja omistajien keskinäiseen yhteistyöhön liittyvät kustannukset.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2022 talousarvio	5 700 000
2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	355 700 000
2020 tilinpäätös	705 700 000

20. Poliittisen toiminnan avustaminen

Selvitysosa: Valtiovalta kuuluu perustuslain mukaan kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Puolueilla on Suomen poliittisessa järjestelmässä vakiintunut asema. Johtuen puolueiden merkittävästä asemasta valtiollisessa toiminnassa on niiden asemasta ja puolue toiminnan tukemiseen tarkoitettujen määrärahan jakamisesta säädetty puoluelaila. Puoluerahoitus sisältää yleisen tuen puolueiden toimintaan sekä tuen puolueiden tiedotustoimintaan ja viestintään.

50. Puolue toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 35 635 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissä määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrärahasta 35 456 825 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen sekä puolueiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen. Tästä 5 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 5 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Määrärahasta saa käyttää 178 175 euroa avustuksena Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan ja tiedotustoiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

2022 talousarvio	35 635 000
2021 talousarvio	35 635 000
2020 tilinpäätös	35 635 000

30. Oikeuskanslerinvirasto

Selvitysosa: Valtioneuvoston oikeuskanslerin perustehtävänä on varmistaa perustuslain 1 §:ssä säädettyjen Suomen valtiosäännön perusarvojen ja -periaatteiden (ihmisen arvon loukkaamattomuus, yksilön vapauksien ja oikeuksien turvaaminen, oikeudenmukaisuuden edistäminen yhteiskunnassa) sekä valtiosääntöjärjestelmän perusperiaatteiden kansanvaltaisuuden ja yksilön osallistumisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen sekä parlamentarismin ja tuomioistuimien riippumattomuuden samoin kuin perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista. Tavoitteena on, että oikeuskanslerin harjoittama laillisuusvalvonta on vaikuttavaa, laadukasta ja joutuisaa sekä oikea-aikaista. Oikeuskanslerin laillisuusvalvonnassa oikeuskanslerin eri toimintamuotoja käytetään ja yhdistellään tarkoituksenmukaisesti, jolloin laillisuusvalvonnan eri keinoista muodostuu yhtenäinen ja johdonmukainen kokonaisuus.

Oikeuskanslerin toiminnassa on viime vuosina korostunut laillisuusvalvonnan rakenteellinen näkökulma, jolla pyritään lisäämään laillisuusvalvonnan vaikuttavuutta. Valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen välisen tehtävienjaon uudistaminen on ollut valmisteltavana. Toteutuessaan se korostaisi entisestään oikeuskanslerin laillisuusvalvonnan rakenteellista ja oma-aloitteista näkökulmaa.

Vuoden 2020 talvesta lähtien Suomessa jatkunut Covid-19 -epidemia on lisännyt merkittävästi oikeuskanslerin työtä sekä valtioneuvoston päätöksenteon että viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien laillisuusvalvonnassa. Esimerkiksi epidemiaan liittyviä kanteluja tuli vuonna 2020 vireille 547

ja omia aloitteita pantiin vireille 33 (vuonna 2019 17). Vireille tulleiden kantelujen kokonaismäärä kuluneena vuonna oli 2844 (vuonna 2019 2130). Epidemiaa koskevien kantelujen aiheuttaman työruuhkan purku jatkuu todennäköisesti vielä vuodelle 2022 asti.

Päätöksenteon valvonta

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
valtioneuvoston yleisistunnot	98	60	70
tasavallan presidentin esittelyt	33	30	30
tarkastetut esittelylistat	2 088	1 800	2 000

Kaikki valtioneuvoston yleisistuntojen ja tasavallan presidentin esittelyjen asiakirjat tarkastetaan etukäteen ja oikeuskansleri on läsnä istunnoissa sekä hallituksen neuvotteluissa ja iltakouluissa. Lisäksi tarkastetaan istuntojen pöytäkirjat. Istunnoissa vuosittain käsiteltyjen asioiden määrä vaihtelee vaalikauden aikana. Lisäksi oikeuskansleri valvoo jälkikäteen valtioneuvoston ja tasavallan presidentin päätöksentekoa ja sen valmistelua käsittelemällä sitä koskevia kanteluita.

Lainvalmistelun valvonta

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
ministeriöiden lausuntopyynnöt	94	90	100
ennakotarkastukset	77	50	50
kuulemiset eduskunnassa	21	30	30

Oikeuskansleri valvoo laillisuutta ja hyvän lainvalmistelutavan noudattamista mukaan lukien perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden asianmukainen huomioon ottaminen lainvalmistelussa. Lausuntojen määrä on viime vuosina lisääntynyt. Lausuntojen, ennakotarkastusten ja kuulemisten vuosittainen määrä riippuu ministeriöiden säädösvalmistelun etenemisestä ja säädösten yhteiskunnallisesta ja oikeudellisesta merkittävydestä.

Kanteluasiat

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
saapuneet	2 844	3 000	2 800
ratkaistut	2 674	3 000	2 800

Saapuneiden kanteluiden määrissä on vuosittaista vaihtelua. Vuosittain pyritään kuitenkin ratkaisemaan vähintään sama määrä kanteluasioita kuin mitä on saapunut. Kanteluiden määrä oli vuonna 2020 ennakoitua suurempi, mikä osin aiheutui Covid-19 -epidemiaan liittyvistä kanteluista. Ne tulevat vaikuttamaan kantelumäärään vielä myös vuonna 2021.

Oikeuskanslerinvirasto otti keväällä 2020 käyttöön valtioneuvoston yhteisen asianhallintajärjestelmän, minkä seurauksena ratkaistujen kanteluasioiden mediaanikäsitelyaika ja keskimääräistä käsittelyaika vuodelta 2020 ei ole saatavissa. Käsitelyaikojen arvioidaan kuitenkin pidentyneen lisääntyneen työmäärän seurauksena. Vuonna 2020 ns. seuraamusratkaisujen osuus on ollut 10 % selvittämistoimia edellyttäneistä kanteluasioista. Vireillä oleva ylimpien laillisuusvalvojien tehtävienjakouudistus johtaisi toteutuessaan siihen, että valtioneuvoston ja tasavallan presidentin toimintaa koskevat kantelut ja kantelut eräissä muissa asioissa keskitettäisiin oikeuskanslerille, mikä lisäisi näiden kanteluiden määrää. Toisaalta useassa asiaryhmässä kanteluiden käsittely siirtyisi ensisijaisesti eduskunnan oikeusasiamiehen tehtäväksi, mikä vähentäisi oikeuskanslerin selvittämistoimia edellyttävien kanteluiden määrää. Kokonaisuutena oikeuskanslerin käsiteltäviksi tulevien asioiden määrän ei arvioida vähenevän. Lisäksi mikäli tehtäväjakolain mukaan lähtökohtaisesti oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kuuluva kantelu olisi asiaan sisältyvän rakenteellisen kysymyksen vuoksi perusteltua ottaa oikeuskanslerin käsiteltäväksi, ei sitä siirrettäisi. Tällaiset kantelut olisivat omiaan lisäämään oikeuskanslerin käsiteltäväksi jäävien asioiden keskimääräistä vaikeusastetta.

Omat aloitteet ja laillisuusvalvontakäynnit

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
omat aloitteet	33	20	20
laillisuusvalvontakäynnit	7	1	15

Omista aloitteista aiheutui vuonna 2020 yhteensä 17 seuraamusta. Tavoitteena on suunnata omat aloitteet sekä tarkastus- ja valvontatoiminta perus- ja ihmisoikeuksien, oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin sekä hyvän hallinnon kannalta olennaisiin rakenteellisiin kysymyksiin. Omiin aloitteisiin sisältyvä rakenteellinen näkökulma vaatii paljon työtä. Covid-19 -epidemian aiheuttaman työruuhkan vuoksi on välttämätöntä vähentää omien aloitteiden ja laillisuusvalvontakäyntien määrää vuosina 2021 ja 2022.

Rangaistustuomioiden tarkastaminen

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
rangaistustuomioiden tarkastus	3 106	4 000	4 000

Oikeuskanslerinvirasto hakee itse tarkastettavat rangaistustuomiot teknisen käyttöyhteyden avulla Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämästä rikostuomiosovellus Ritusta, jolloin rangaistustuomiot voidaan tarkastaa oikeuskanslerinvirastossa aiempaa tehokkaammin ja ajantasaisemmin. Vuonna 2020 tarkastuksen perusteella otettiin tarkemmin selvitettäväksi 43 asiaa. Asiaryhmän asioita ratkaistiin 40, joissa tuomioistuimille annettiin seuraamus 37 asiassa. Korkeimmalle oikeudelle tehtiin 6 esitystä tuomion purkamiseksi.

Tuomarien virkarikosasiat

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
vireille tulleet	55	60	60

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
ratkaistut	51	60	60

Syyttäjien virkarikosasiat

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
vireille tulleet	16	20	20
ratkaistut	13	20	20

Asianajajien, julkisten oikeusavustajien ja luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien valvonta

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 arvio
saapuneet	615	800	800
tutkitut	619	800	800

Valvonnassa tarkastetaan Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivan valvontalautakunnan ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätökset. Oikeuskanslerilla on oikeus hakea muutosta päätöksiin. Tavoitteena on ylläpitää luottamusta valvontajärjestelmän toimivuuteen sekä varmistaa, että oikeus oikeusturvaan ja siihen kuuluvaan mahdollisuuteen saada luotettavia ja laadukkaita oikeudellisia palveluita toteutuu. Tuomareihin ja syyttäjiin kohdistuvaan oikeuskanslerin valvontatoimeen voi usein kytkeytyä myös asianajovalvontaa ja asioiden siirtoa valvontalautakuntaan.

01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 817 000 euroa.

*Selvitysosa:***Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-15
Palkkausten tarkistukset	20
Yhteensä	5

2022 talousarvio	3 817 000
2021 talousarvio	3 812 000
2020 tilinpäätös	3 513 000

90. Muut menot

21. Kunniamerkit (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaamiseen.

2022 talousarvio	700 000
2021 talousarvio	700 000
2020 tilinpäätös	554 650

61. Jäsenmaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 740 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksesta annetun lain 12 §:n mukaisten osallistumismaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen pätehtäviä ovat tutkimus ja analyysi, koulutus ja harjoitukset, doktriinien ja konseptien kehittäminen, parhaiden käytäntöjen jakaminen, yhteistyötapojen ja -mahdollisuuksien identifiointi sekä tiedon tuottaminen EU:n hybridiuhkiin vastaamista koskevan päätöksenteon tueksi. Määrärahasta maksetaan Suomen maksuosuus hybridiosaamiskeskukseen toiminnasta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen toiminnan laajeneminen	120
Yhteensä	120

2022 talousarvio	1 740 000
2021 talousarvio	1 620 000
2020 tilinpäätös	1 380 000

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

23. Valtioneuvoston kanslia

99. Valtioneuvoston kanslian muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 50 000 euroa.

Selvitysosa: Tulokertymässä otetaan huomioon ne valtioneuvoston kanslian ja oikeuskanslerinviraston tulot, joita varten ei ole erillistä tulomomenttia tai joita ei oteta huomioon nettoutettavina tuloina tai ei voida hyvittää menomomentille.

2022 talousarvio	50 000
2021 talousarvio	50 000
2020 tilinpäätös	409 223